

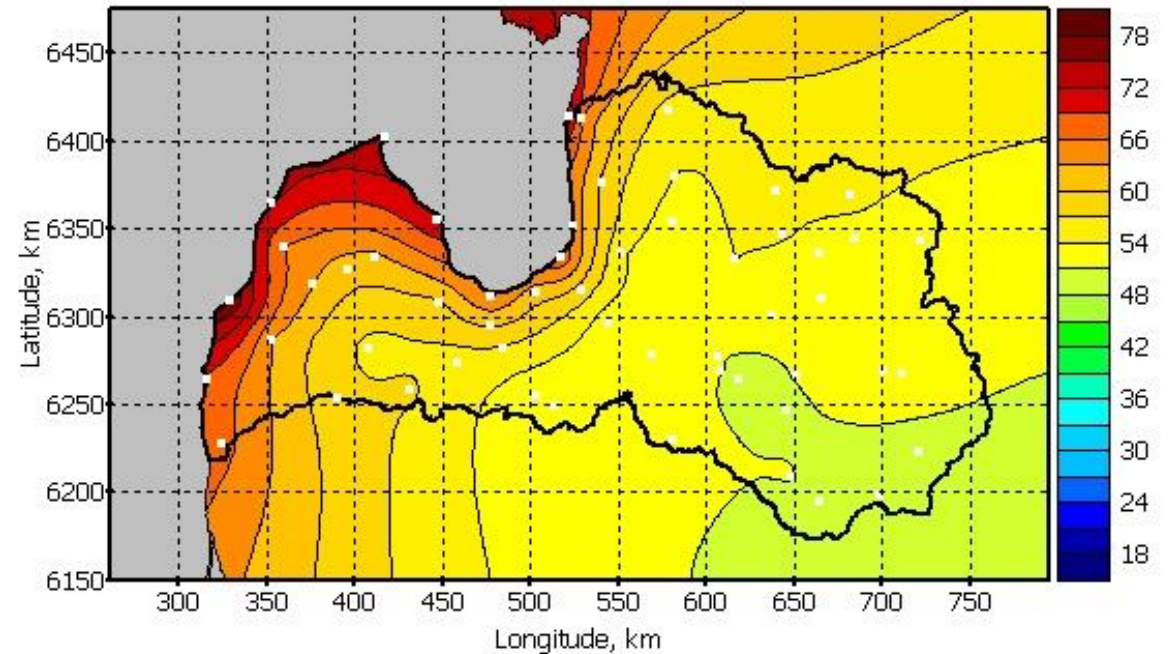
Meža audzēšanas riski un to mazināšanas iespējas.

*LVM plānotās izpētes aktivitātes
2016 - 2020. gads.*

Indulis Brauners
Izpētes programmas vadītājs, LVM
22.04.2016.

Nākotnes izaicinājumi:

- Klimata izmaiņas

GVP garuma pieaugums (dienās) tālajā
nākotnē (nozīmīgo izmaiņu scenārijs)

Nākotnes izaicinājumi:

- Globalizācija
- Brīva cilvēku un preču kustība

Ko tas nozīmē mežam?

- Koku pielāgošanās spēja vides izmaiņām;
Adaptācijas jautājums- meža vitalitāte!
- Esošo meža kaitēkļu, slimību agresivitātes pieaugums;
- Jauni meža kaitēkļi, slimības (t.sk. globalizācijas ietekme);
- Invazīvās sugas.

Nerunāt par meža lomu SEG piesaistē, bet domāt un investēt resursus adaptācijas un nākotnes risku apzināšanas jautājumu izpētē, un to rezultātu mērķtiecīgā ieviešanā mežsaimnieciskajā ražošanā.

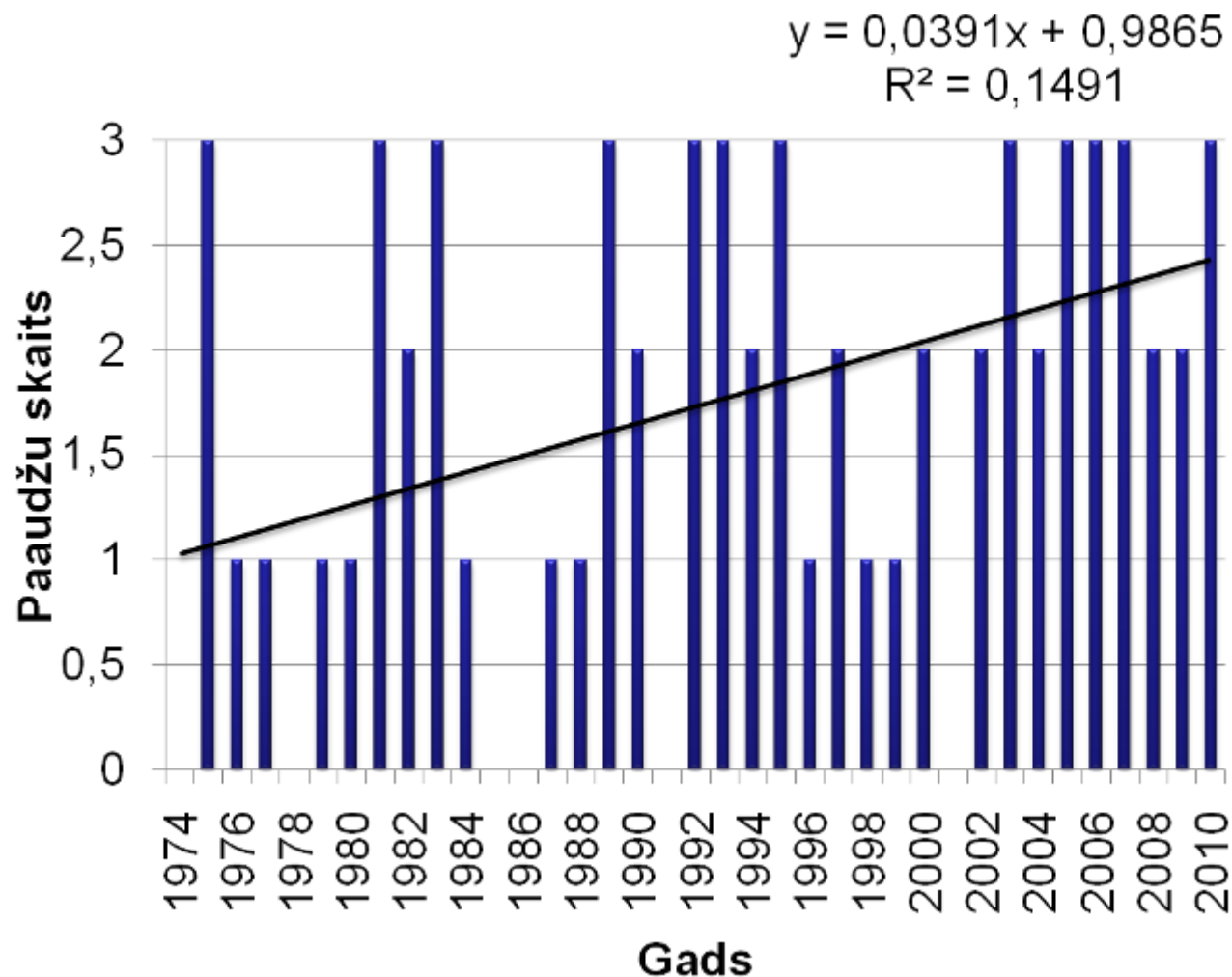
Ko nepieciešams darīt, lai pielāgotos klimata izmaiņām?

- Apzināt potenciālos biotiskos, abiotiskos riskus;
- Meklēt risinājumus šo risku ietekmes mazināšanai vai novēršanai tuvākā un tālākā nākotnē (t.sk. integrētā audzēšana);
- Modelēt koku pielāgošanās (adaptācijas) spēju jaunajiem vides apstākļiem, saglabājot *vitalitāti*.
- *Mežsaimniecības mērķis – kvalitatīvas, produktīvas un vitālas mežaudzes.*

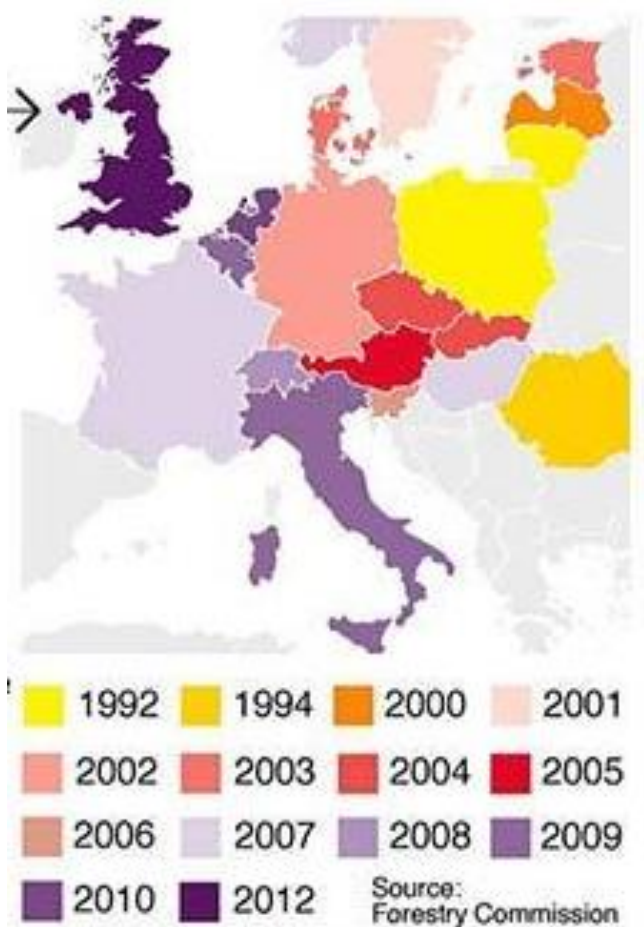
Egļu astoņzobu mizgrauža 2 paaudžu sekmīga attīstība

- 0 – 1 paaudze
- 1 – nesekmīga 2. paaudze
- 2 – daļēji sekmīga 2. paaudze
- 3 – sekmīgas 2 paaudzes

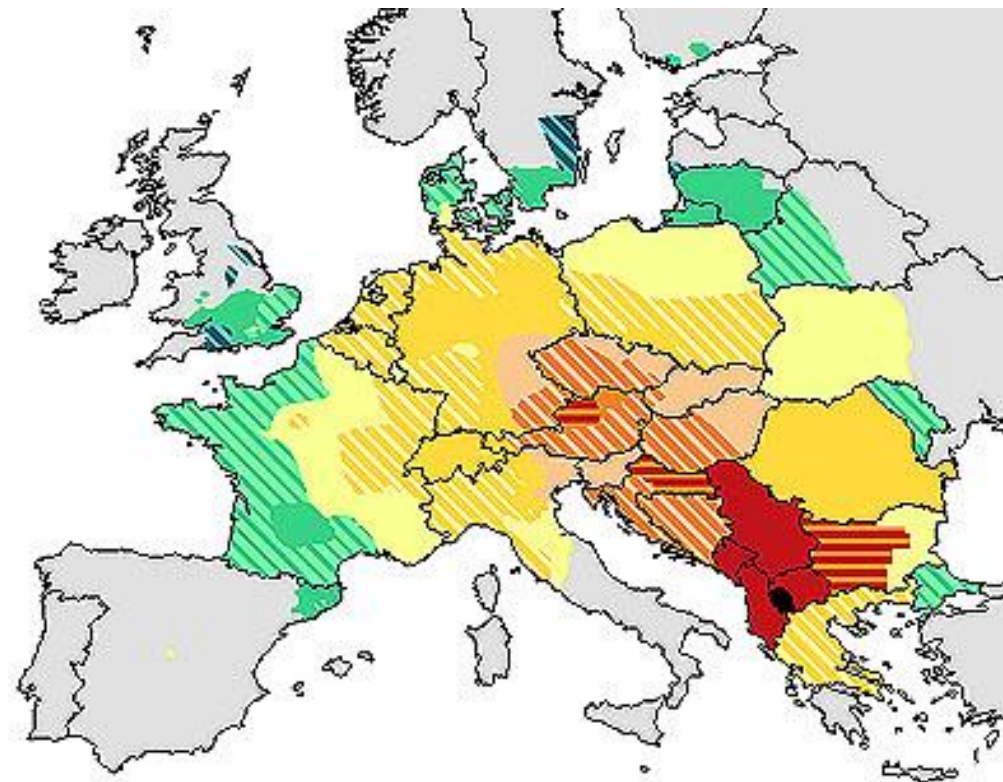
Ošu kalšana (*Hymenoscyphus pseudoalbidus*)

Ozolu mūķene (*Lymantria dispar*)

Zirgkastaņas lapu kode (*Cameraria ohridella*)

LVM apstiprinātas izpētes programmas meža audzēšanas risku un to mazināšanas iespēju izziņai:

- Meža atjaunošana, ieaudzēšana un kopšana;
- Meža apsaimniekošanas risku izmaiņu prognozes un to mazināšana;
- Mežsaimniecības ietekme uz meža un saistīto ekosistēmu pakalpojumiem;
- Platlapju mežaudžu stabilizējošā loma ilgtspējīgā mežsaimniecībā Latvijā;
- Koku augšanas apstākļu uzlabošanas pētījumu programma 2016.-2021. gadam;
- Sakņu trupes izplatību ierobežojošo faktoru izpēte;
- Meža koku selekcijas pētījumi ģenētiski augstvērtīga meža reprodutīvā materiāla atlasei.

Meža atjaunošana, ieaudzēšana un kopšana

Jaunaudzēm nodarīto briežu dzimtas dzīvnieku bojājumu riska novērtējums atkarībā no izmantotā meža apsaimniekošanas paņēmiena;

Bērza jaunaudžu un stādāmā materiāla audzēšanas problemātika;

Priežu tīkllapsenes (*Acantholyda posticalis*) populācijas izvērtējums Daugavpils mežos.

Meža apsaimniekošanas risku izmaiņu prognozes un to mazināšana

Pārbaudīt «Klimata mājā» kaitēkļu sugu attīstības gaitu (cik attīstības cikli) nākotnes klimatā;

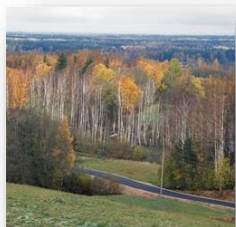

Izstrādāt notikuša vēja seku apzināšanas modeli un to notestēt;

Nākotnē stabilas mežaudzes – dažādu veida mistrojums.

Mežsaimniecības ietekme uz meža un saistīto ekosistēmu pakalpojumiem

Mežsaimniecības ietekmes ainavu mēroga novērtējums uz meža un saistīto ekosistēmu regulējošo un uzturošo ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti;

Vielu aprīte un tās izmaiņas un mežaudzes reakcija pēc visas virszemes biomasas izmantošanas;

Ilgspējīgi intensificētas mežsaimniecības īstermiņa un ilgtermiņa ietekme uz nodrošinošo, regulējošo un uzturošo meža ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti.

Platlapju mežaudžu stabilizējošā loma ilgtspējīgā mežsaimniecībā Latvijā

Noskaidrot platlapju audžu izplatību un dinamiku Latvijas dabas reģionos;

Novērtēt platlapju audžu dabiskās atjaunošanās iespējas;

Izstrādāt rekomendācijas platlapju audžu veidošanā, aizsardzības apjoma noteikšanā un ilgtspējīgā apsaimniekošanā.

Koku augšanas apstākļu uzlabošanas pētījumu programma 2016.-2021. gadam

Koksnes pelnu pielietošanas meža augšanas apstākļu uzlabošanā tehnisko risinājumu, saimnieciskā efekta un ietekmes uz vidi vērtējums;

Slāpekli saturošu augsnes ielabošanas līdzekļu saimnieciskā efekta un ietekmes uz vidi izpēte skujkoku un bērza audzēs.

Sakņu trupes izplatību ierobežojošo faktoru izpēte

Pārbaudīt dažādas izcelsmes skuju koku rezistenci pret *Heterobasidion* spp., un *Armillaria* spp.;

Novērtēt *Heterobasidion* spp., un *Armillaria* spp. attīstību ietekmējošos biotiskos un abiotiskos faktorus;

Analizēt ciršanas atlieku nozīmi sakņu piepes izplatībā;

Pētījumi par celmu izstrādes ietekmi saistībā ar sakņu trupes ierobežošanu.

Meža koku selekcijas pētījumi ģenētiski augstvērtīga meža reprodiktīvā materiāla atlasei

Atlasīto augstvērtīgo klonu kontrolētā krustošana;

Pēcnācēju pārbaužu ierīkošana;

Brīvapputes pēcnācēju izvērtēšana.

Izpētes aktivitāšu mērķis:

Vairot zināšanas un prasmes kvalitatīvu, produktīvu un vitālu mežaudžu izveidei un to mērktiecīgai audzēšanai.

Paldies par uzmanību!